

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis «NAPREJ!» izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Selenburgova ul. 6/II. — Vse denarne pošiljke je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.» — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2.50, za 1/2 leta K 1.25, v Nemčijo K 3.—, v Ameriko K 4.60. — Posamezne številke 8 vin.

Ljudstvu enako pravico.

Deželni zbori po Slovenskem zborujejo in na Goriskem se vrše nove volitve; s tem je stopilo v ospredje politično vprašanje najdalekosežnejšega pomena: vprašanje volilne reforme.

Vsi deželni zbori po Slovenskem so sklepali nekake volilne reforme, kje je kolikor toliko priznано načelo splošnosti: o načelu enakosti v teh ponesrečenih zmašilih ni govora, zakaj, glavno in odločilno besedo imajo v teh korporacijah slejkoprej zastopniki privilegiranih stanov.

Socialna demokracija, kot zastopnica proletarskih slojev, protikapitalističnega prebivalstva, se s temi privilegiji ne more sprijazniti: je in ostane na čelna, neizprosna nasprotnica vseh političnih predprav. Naš ideal in naša zahteva je: enako volilno pravico za deželne zборе. Boj za enako volilno pravico ljudstva moramo z vso energijo nadaljevati, dokler ta boj častno in uspešno ne izvojujemo. V vseh slovenskih deželah se moramo bojevati proti kurijam za enako volilno pravico in za pravično, številu prebivalstva ustrežajočo razdelitev volilnih okrajev po narodnosti.

Glejmo in premotrimo boljše, ki se bo na njem slovensko ljudstvo bojevalo za svoje pravice! Česa je treba za dosego naše ljudske zahteve, za odstranitev privilegirancev iz deželne uprave, za ozdravitev deželnega gospodarstva in za razširjenje demokracije v našem političnem življenju?

Nasprotovala nam bo vlada, to je gotovo. Že nešteto krat je proglasila, da splošne in enake

volilne pravice za deželne zборе ne dopusti; toda kdo se ne spominja podobne izjave barona Gautscha glede državnoborske volilne reforme, ki pa je moral svojo izjavo kaj hitro preklicati. Vlada pa, ki je odgovorna na podlagi enake volilne pravice izvoljenemu parlamentu, se prodiranju demokracije v deželne zборе ne bo mogla upirati; ljudstvo bo s tem nasprotnikom lagodno obračunalo.

Drugi sovražnik slovenskega ljudstva je: slovenska, nemška in laška buržoazija, ki krčevito brani svoje trohnele, privilegirane pozicije proti prodirajočim slovenskim ljudskim bataljonom.

Tretji škodljivec slovenskega ljudstva v boju za pravico je klerikalna stranka, ki se obnaša najbolj hinavsko. Nje poslanci in častniki se izjavljajo za splošno in enako volilno pravico, v resnici pa stranka, kjerkoli je v moči, nasprotuje vsaki pošteni demokratizaciji.

Splošna in enaka volilna pravica za deželni zbor ima sovražnikov legijon. Jugoslovanska socialna demokracija v zvezi s svojimi nemškimi in italijanskimi sodruzi je na Slovenskem edina stranka, ki se pošteno bojuje za pravico slovenskega ljudstva. Na ogromni socialni, kulturni in narodni pomen splošne in enake volilne pravice smo že tolikokrat opozarjali, da bi bila odveč vsaka nadaljna beseda. Socialne demokracije mnogoštevilni nasprotniki ne bodo vplahili v njenem pravičnem boju; odnehala ne bo prej, dokler ne zmaga na celi črti.

Kaj hoče vlada?

1. Zvišati davek od petroleja — podražiti svetlobo revnemu ljudstvu,

2. upeljati hoče davek od svetlobe — da bi se povečala tema,

3. podražiti hoče užigalice z upeljavo državnega monopola — s tem bodo udarjeni zopet najbolj revni sloji,

4. povišati hoče osebni davek iz dohodkov, ki ga bodo občutili najbolj tisti, ki si ne morejo povečati dohodkov tako lahko kot veleposestniki ali pa tovarnarji,

5. podražiti tobak in cigare — seveda bo s tem prizadet najbolj revni kadilec,

6. upeljati hoče davek na žganje (špirit) — kajti žganje se zdi državi najbolj ugodno sredstvo za povzdigo financ.

V kakšne namene pa potrebuje vlada te nove davke?

1. Da pokrije stroške aneksije Bosne in Hercegovine, ki znašajo 167 milijončkov kronic,

2. da oboroži vojake z novimi puškami, ki bodo veljale 97 milijonov kronic,

3. da oboroži vojno mornarico, da bo «kos sovražniku», za kar se ne zahteva nič več kot 80 milijonov kron,

4. da zgradi štiri vojne ladje, ker bo kostalo «le» 232 milijončkov,

5. da plača Turčiji za Bosno in Hercegovino 53 milijonov kron.

Kdo pa bo dovolil vladi te davke?

Vsi tisti, ki so volili v državni zbor take poslance, ki niso načelni nasprotniki militarizma.

Kdo je naroden?

Socialno demokracijo psujejo meščanske stranke vseh narodov za — «breznarodno», za tisto, ki je premalo «narodna», «internacionalna»... Hočemo navesti en sam drastičen slučaj, ki bo dokazal, kako nesramno je očitiranje meščanskih strank.

Na Moravsko Ostravskem se bije vsako leto ob začetku šolskega leta hud boj za otroke. Nemški fabrikantje silijo na nečuvno teroristične načine otroke čeških in poljskih delavcev v nemške šole. Delavstvo, seve zavedajoč se svojega položaja, pošilja čim dalje bolj svoje otroke v češko ali poljske šole. Podjetniki jih zato kaznujejo na različne načine, krejšajo jim mezdo, trgajo zaslužek, provoci-

rajo na razne načine itd. V Miotku n. pr. je delavec Kupčak vzel svoje dete iz nemške šole ter ga zapisal v češko. Podjetnik Rumpel, Nemeč, je Kupčaka takoj odpustil iz dela. Delavstvo — soc. demokratično seve! — je šlo k podjetniku ter zahtevalo, da prekliče odpust. Nič ni pomagalo. Rumpel ni hotel preklicati odpusta, in delavstvo je ustavilo delo sploh ter začelo stavkati! Nad sto delavcev stavka...

Iz tega sledi vsakemu jasno poučenje, da so obrekovalci vsi tisti, ki obrekujejo soc.-dem. delavstvo. Meščanstvo s polnimi želodci in trebuhu lahko vpije vse mogoče, ko ga nič ne stane. Delavstvo pa mora prestatiti za najmanjše gospodarske in kulturne pridobitve mnogo žrtev.

Revirna konferenca rudarjev južnih pokrajin.

V nedeljo, dne 5. sept., se je vršila v Trboveljah revirna konferenca rudarjev južnih pokrajin, na kateri so bili zastopani delegatje desetih podružnic in vplačevalnic ter revirni odbor. Podružnica «Štore» se je oprostila; poslala ni nobenega delegata. Za unijsko vodstvo je bil navzoč sodrug Jarolim.

Sodrug Čobal je otvorivši konferenco naznanil dnevni red, kateri se je odobril brez premembe. Predsednikoma sta bila izvoljena sodrug Repovš iz Zagorja in sodrug Kokalj iz Idrije, zapisnikarjema sodrug Malovrh iz Hrastnika in sodrug Hauptman iz Trbovelj.

Sodrug Jarolim je v daljšem, poučnem govoru pozdravil v imenu unijskega vodstva konferenco.

K prvi točki dnevnega reda je govoril sodrug Čobal o potrebi organizacije ter je za vzgled kazal na mednarodno organizacijo rudniških podjetnikov, ki je naperjena edinole proti rudarjem. Pri nas na Slovenskem je rudarjem vse drugo bolj mar, kot organizacija in radi tega so tudi slovenski rudarji najbolj izkoriščani. Kazal je na vspehe rudarjev na Angleškem i. t. d., ki so dosegli jako lepe vspehe potom mnogoletnega organiziranega boja, za kar se pa rudarji na Slovenskem še vse premalo zanimajo.

Debate so se udeležili sodr. Sitter, Stravs i. t. d.

K drugi točki o predlogih unijskega vodstva na unijski zbor je govoril sodr. Sitter ter je na podlagi laštne izkušnje in na podlagi predlogov raznih podružnic in vplačevalnic dokazal, da hoče

vodstvo stem, da stavi predloge za preureditev pravil, ustreči želji članom. S tem, da se zvišajo prispevki — kar imajo druge stroke že zdavnaj vpeljano — bode tudi dana možnost, da se zviša podpora v času stavke, brezposelna podpora, potovalna podpora, bolniška podpora ter tudi pogrebščina. Donesek za pogrebščino (1 K letno) in solidarni sklad (60 vin. letno) odpade, ako se bodo predlogi Unije sprejeli. Po dolgi, živahni debati, katere so se udeležili sodr. Jarolim, Štravs, Kokalj, Čobal, Laibacher, Kraker, Bucich, Sitter i. t. d., je konferenca sprejela sledeči predlog: Konferenca sprejme predloge unijskega vodstva, obenem predlog sodrugov iz Idrije (točka 26, objavljena v št. 26 «Glück auf») kakor tudi predlog, objavljen v št. 79 «Rdečega Prapora».

K tretji točki (Rudarski strokovni list) je sodrug Štravs utemeljeval potrebo slovenskega rudarskega strokovnega lista ter kazal na poučna poročila za rudarje v «Glück auf». Po dolgem izvajanju sodr. Štravs so se oglasili k besedi tudi sodr. Jarolim (ki je izjavil, da unijsko vodstvo gotovo simpatizira s predlogom sodrugov iz Idrije ter ga bode tudi upoštevalo) Sitter in Čobal, na kar je konferenca sklenila sledeči predlog: Revirna konferenca odobri predlog sodrugov iz Idrije glede ustanovitve slovenskega rudarskega lista ter nalaga slovenskim delegatom na unijskem zboru zastopati predlog. Revirni odbor ima stopiti v najkrajšem času v dogovor z izvrševalnim odborom in po unijskem zboru z unijskim vodstvom.

V revirni odbor so bili izvoljeni: Trbovlje: Ivan Hauptman, Hrastnik: Ivan Urlep, Zagorje: Miha Čobal in Anton Ulle, Idrija: Ivan Štravs. Delegatom za unijski zbor so bili voljeni za Trbovlje, Hrastnik, Store, Zabukovje, za Velenje, Lješe in Črno sodr. Ivan Hauptman; za Zagorje, Idrijo, Sp. Idrijo, sodr. Ivan Štravs; za Kočevje in Labinj sodr. Pavel Bucich. — Sodr. Sitter omeni, da z dobo unijskega vodstva poteče tudi doba delegacijskega člana, nakar se je sodr. zopet Čobala izvolilo za delegacijskega člana. Sodr. Štravs je stavil predlog: Unija naj pošlje takoj po svojem zboru po vseh podružnicah in vplačevalnicah svojega tajnika, da člane obvesti o sklepih zbora.

Predlog jo bil sprejet.

Sodr. Repovš je končno pozval delegate na delo za organizacijo ter zaključil konferenco.

Iz deželnih zborov.

Kranjski deželni zbor.

Dne 23. m. m. je imel deželni zbor kranjski svojo prvo sejo v jesenskem zasedanju. Dnevni red je silno bogat in obsega nič manj kot 92 točk; značilno je, da so vse važnejše zadeve porinjene na zadnje mesto, kjer bodo lahko dolgo čakale na rešitev. Premembe škandaloznega volilnega reda, ki bije demokratizmu v lice, ni na dnevnem redu; deželnozbornsko gospodo bo moralo delavstvo prav z resnimi sredstvi prisiliti, da premišlja o pošteni volilni reformi. Sploh je opazati, da je klerikalcem, ki so svoj čas obetali kar v škafih razlivali blagoslov po deželi kranjski, močno upadla korajža in da je klerikalno delovanje, v kolikor ne vsebuje despotizma, kooptacije in persekucij — quantitate negligible.

Deželni zbor je po izvršenih formalnostih sprejel dr. Šušteršiča nujni predlog glede izpremembe opravnika. Predlagatelj je utemeljeval svoj predlog z ekonomijo dela, v resnici pa gre klerikalcem za to, da zadavijo v deželnem zboru vsako opozicijo: reforma opravnika bo nož, s katerim bodo opoziciji porezali jezike. Liberalci, ki so lani še z najivnostjo novorojenčka lomili kopja za poostritev disciplinarnega reda, so se že izpametovali in so glasovali proti nujnosti predloga.

Nato je zbornica soglasno sprejela nujni predlog Šukljeta, ki vsebuje protest proti odloku finančnega ministra, ki je odreklo državni prispevek iz melioracijskega zaklada za vodovodne naprave na Kranjskem, dasiravno je celih 15 let dajala take prispevke. Ta predlog je bil za klerikalce prijeten povod, da so se zaganjali v finančnega ministra Bilinskega, ki so ga liberalci zopet zagovarjali kot za stavo. Za Schwarza, ki je eksponent famozne vlade, klerikalci niso imeli žal besede — iz hvaležnosti, ker tako tiho asistira njihovemu protipostavnemu početju.

Potem so klerikalci in liberalci sporazumno licitirali z narodnim radikalizmom: na kulturno infamijo nemških kršč. socialcev, ki hočejo z zloglasno lex Axmann prepoditi češčino iz nižje-avstrijskih šol, odgovarjajo s podobnim šovinističnim izbruhom, hoteč pregnati nemščino iz kranjskih šol, izimaši kočevski otok. Sicer je gotovo, da vlada niti lex Axman, niti kakega sorodnega kranjskega zakona ne predloži v sankcijo — vlada, ki bi kaj takega storila, zasluži usodo ministra Latourja —

vendar je stvar za pol. spodobnost in poštenost obeh slov. meščanskih strank značilno, da uganjajo take neplodne in nečedne komedije in netižo brez potrebe narodne strasti.

S klerikalnimi glasovi je bil na to sprejet nujni predlog dr. Lampeta; Deželni odbor se pooblasti, da zgradi deželno električno centralo na Gorenjskem in v ta namen nakupi potrebne vodne sile. Predlog naj se izroči odseku za deželna podjetja, ki naj poroča zbornici tekom treh dni. Kakor se je že svojetasno pojasnilo v več listih, gre tu za skok v teme, ki utegne veljati deželo na milijone. Da se klerikalcem tako mudi, je vzrok ta, da namerava z nečedno kupčijo obogatiti nekaj klerikalnih matadorjev.

Soglasno je zbornica sprejela po Povšetju nujno predlagani protest proti zvišanju tarif na južni železnici, ki bo občutno zadelo kranjsko prebivalstvo.

Češki deželni zbor.

Uroda češkega deželnega zbora je dokazala popolno nezmožnost ministrskega predsednika Bienerttha, je pokazala, da pravna pogajanja njegova niso imela niti toliko vspcha, da bi se bilo zložno izvršilo konstituiranje deželnega zbora. Češki deželni zbor ne bo deloval in med obstrukcijo v češkem deželnem zboru in obstrukcijo v parlamentu obstoja — saj v glavah nacionalistov — logična zveza. Nove volitve za državni zbor so čezdalje bolj verjetne in delavsko ljudstvo vseh narodov bo moralo tedaj temeljito obračunati z narodnimi kričači, ki ovirajo narodno spravo in s tem vsako rodovito delo ne polju socialne in kulturne politike. Popolna impotenca «državnika» Bienerttha jasno izhaja iz njegove metode, kako je zdravil češki deželni zbor. V deželno zbornico je zalučal pet predlog. Avtonomni jezikovni zakon in okrožna zastopstva, ki jih je predložil, bi znatno izmanjšala češko-nemško bojišče; toda najprvo je treba pripraviti Čeha in Nemce do tega, da sedejo za skupno mizo in se pogajajo. Apel na ljudske mase obeh narodov bi češko in nemško meščansko gospodo prisilil do tega, da se pobotata, donesel bi v deželno zbornico množico resnih ljudi, vnetih za narodno spravo, za narodni mir. Toda Bienertthova vlada protislovij podira v enem načrtu to, kar v drugem snuje. V volilno-formnem načrtu, ki ga je predložila, varuje prav skrbno stare krivice in namesto splošno in enake volilne pravice obeša na kurijalni parlament skromni

repek «delavske kurije» s 43 mandati, 43 proti 291. Če bi mož enkrat izprevidel svojo nesposobnost in nepotrebnost!

*

Otvoritvena seja ni trajala niti celo uro. Deželni nadmaršal princ Lobkowitz je vabil poslance k složnemu delovanju v prosep dežele. Po izvršnih formalitetah je pozval poslance, da se konstituirajo po kurijah in da izvolijo verifikacijski odsek. Nato je poslanec Pacher v imenu nemških poslancev izjavil, da se slednji vsled soglasnega sklepa konstituiranja kurij ne udeležijo. Nato je deželni nadmaršal zaključil sejo.

Goriške volitve.

V nedeljo so bile na Goriškem volitve v splošni kuriji in so naši kandidati dobili častno število glasov. Kolikor znano, so dobili naši soigugi:

V občini:	Letos			Leta 1907	Napretek	Izjava
	Tuma	Marica	Vrčon			
Nabrežina . . .	190	187	190	89	101	—
Podgora . . .	182	174	174	126	56	—
Solkan . . .	125	125	115	62	63	—
Štandrež . . .	87	86	87	22	65	—
Sovodnje . . .	74	75	73	9	65	—
Miren . . .	49	49	49	27	22	—
Šempolaj . . .	64	64	64	32	22	—
Vrtojba . . .	106	106	106	96	10	—
Divača . . .	43	43	43	—	43	—
Cerkno . . .	46	46	46	96	—	10
Slivno . . .	34	34	34	1	33	—
Opatje selo . . .	7	20	19	2	17	—
Balje . . .	3	3	3	3	—	—
Brtovica . . .	18	18	18	—	18	—
Renče . . .	2	2	2	1	1	—
Št. Peter . . .	1	1	1	1	—	—
Sv. Križ . . .	14	14	15	7	7	—
Ajdovščina . . .	4	4	4	—	4	—
Mohinje . . .	1	4	1	—	4	—
Tolmin . . .	12	8	8	—	12	—
Sv. Lucija . . .	25	25	25	12	13	—
Kanal . . .	5	5	5	7	—	2
Log . . .	8	8	8	—	8	—
Sežana . . .	8	8	8	7	1	—
Škrilje . . .	16	16	16	7	9	—
Grahovo . . .	18	18	18	7	11	—
Huda južna . . .	14	14	14	1	13	—
Rosenberg . . .	2	2	2	—	2	—
Velike Žablje . . .	3	3	3	—	3	—
Ponikve . . .	1	1	1	—	1	—
Skupaj . . .	1162	1163	1152	615	604	12

Končni izid volitve v splošni kuriji v slovenskem delu je pa sledeči:

Vseh oddanih glasov je	21 219
veljavnih	21.051
neveljavnih	168
razcepljenih	89

Dobili so:

Naši kandidatje:

Dr. Tuma	1188
Vrčon	1183
Marica	1181

Klerikalni kandidatje:

Jerič	10.534
Manfreda	10 477
Fon	10 474

Liberalno-agrarni kandidatje:

Kriznič	9429
Franko	9358
Štrekelj	9343

Ker izneša absolutna večina 10 527 glasov, je Jerič izvoljen. Štrekelj, ki ima med liberalci ni klerikalci najmanj glasov, je propadel; ožja volitev pa je med klerikalcema Manfreda in Fon ter agrarno-liberalcema Križnič in Franko.

Ožja volitev je v torek, 5. oktobra. Glasovi, ki jih navaja uradno štelje kot neveljavne in razcepljene, so bili večinoma namenjeni našim kandidatom.

Italijanski socialisti so dobili v Furlaniji:

Tonet	1216
Vizintin	1212
Povodnik	1198 glasov.

Tudi med temi je precej glasov slovenskih sodrugov.

Z M E S.

Pošten ribič. Na ladji je sedel ribič. Kar je opazil, da sta padla v vodo menih in pes. Ribič skoči in potegne iz vode psa. Menih zakriči: «Pustite psa, da pogine, rešite mene.» Ribič mu odgovori: «Ne bilo bi pošteno, če bi to napravil. Če vi utonete, pridete v nebesa, in Vaša nesmrtna duša bo živela dalje; zato je poštenejše, da obvarujem psa, ki nima duše in ima življenje le na tem svetu . . .»

Špansko. Po velikem uporu v Barceloni, ki ga je vlada neusmiljeno zadušila, je bila prva skrb klerikalcev, da so v barcelonski provinciji zaprli vse šole. Nad 120 jih je že ustavilo svoje delovanje. Odpreti se smejo le z dovoljenjem župnikov.

Ni čudno, če si je španski narod izmislil o duhovnikih sledeč pregovor: «Po vasi, kjer stanuje bedasto ljudstvo, jaha duhovnik na beli oslici, po vasi pa, kjer stanujejo pametni ljudje, hodi p š . . .»

Nemška socialna demokracija v Avstriji je vršila od 19. do 20. septembra svoj strankarski zbor v Libercu (Reichenbergu) na Češkem. Vsprejela je nov organizacijski statut. Slovensko socialno-demokratsko stranko je zastopal sodr. E. Kristan.

Samostansko šolo v Raabu na Ogrskem je pustil škof N. Szeheny uradno zapreti, ker so se v nji dogajale gnjusne reči. Ravnatelj šole je bil škofov tajnik A. Nitoch, ravnateljica pa opatica samostana. Oba sta odstavljena. Zakaj? O tem se mnogo govori.

Iz idrijskega okraja.

Rudarjem v premislek. V naslednjem objavljamo proračun matematične bilance bratovske skladnice eraričnega rudnika v Idriji. K proračunu poroča c. kr. revirni urad v Ljubljani sledeče: Predstojništvu bratovske skladnice eraričnega rudnika v Idriji. C. kr. ministrstvo za javna dela je z dopisom z dne 26. junija 1909, št. 465—XVI/2 semkaj nazečnilo: C. kr. ministrstvo notranjih zadev je z dopisom z dne 4. junija 1909, št. 2902 poročalo, da proti postavljeni matematični bilanci eraričnega rudnika v Idriji z dnem 31. grudnia 1908 od departementa za delavsko zavarovanje imenovanega ministrstva ni nikakega pomisleka. Po izjavi imenovanega departementa se proti od evidence predlaganemu 10% zvišanju zahtev članov po prehodnih določilih kakor tudi proti raztegnitvi ugodnosti, ki jo uživajo člani po prehodninskih določilih glede pristetja 5, oziroma 10 službenih let v slučaju ponesrečbe v službi, na člane po novih trajnih določilih ne ugovarja in se morejo rezervni deleži članov po prehodninskih določilih dopustiti v višini, ki je v pravilih § 78 določena. O tem se na ukaz c. kr. rud. glavarstva v Celovcu z dne 22. julija 1909 št. 3059, predstojništvu bratovske skladnice pod vrnitvijo prilog poročila z dne 14. aprila 1909 obvešča. C. kr. revirno-rudarski uradnik Strgar I. r.

To izjavo bi bilo tako razumeti, da se bi vsem onim, ki so bili pred l. 1898. v delu in stopijo v provizijo odmerila 10% zvišanje provizije tedaj, kadar stopijo tozadevna določila v veljavo. Teh članov je okroglo 780. Na one člane, ki so po novih trajnih določilih uslužbeni, pa se samo lahko raztegne pristetje v slučaju po-

nesreče 5 ali 10 službenih let. Definitivno sklepa o tem ima nalogo javni rudarski shod. Treba je torej, da rudarji o tem razmišljajo ter ustvarijo

po svoji pameti to, kar se vstvariti more. Priljavljajte se torej na javni shod, ki ga v tej zadevi sklicuje vodstvo podružnice «Unije» 9. t. m.

Bilanca

od 31. grudna 1908.

		K	K			K	K
1	Premoženje		1,151.352	1	Vrednost izplačanih provizij:		
2	Vrednost doneskov aktivnih po trajnih določbah:			a)	invalidom	416.331	
	a) za invalidno zavarovanje	51.779		b)	vdomam	113.889	
	b) za vdovsko in sirotinsko zavarovanje	7279	59.058	c)	sirotam	14.918	
3	Vrednost doneskov aktivnih po prehodnih določbah:			d)	vrednost doživljenskih sirotinskih provizij	22.183	567.321
	za invalidno vdovsko in sirotinsko zavarovanje 3 %		245.693	2	Vrednost pravic invalidov:		
4	Vrednost rudniških prispevkov		304.751	a)	do vdovske provizije	79.532	
5	Vrednost donuskov za višje zavarovanje:			b)	do sirotinske provizije 13 %	10.339	89.871
	a) za invalidno zavarovanje	266		3	Vrednost pravic aktivnih po trajnih določbah:		
	b) za vdovsko in sirotinsko zavarovanje	129	395	a)	do invalidne provizije	126.370	
				b)	vdovske	12.804	
				c)	sirotinske	1.921	141.095
				4	Vrednost pravic aktivnih po prehodnih določbah:		
				a)	do invalidne provizije	519.609	
				b)	vdovske	210.842	
				c)	sirotinske	31.629	762.080
				5	Vrednost pravic pri višjem zavarovanju:		
				a)	do invalidne provizije	293	
				b)	vdovske	127	
				c)	sirotinske	19	439
				6	Prebitek		200.443
			1,761.249				1,761.249

Javni shod rudarjev se je vršil dne 22. septembra v pivarni pri «Črnem orlu» pod predsedstvom vodstva rudarske organizacije v Idriji. Dnevni red shodu je bil: 1) Rudarske in šolske razmere v Idriji; 2) slučajnosti. K prvi točki je poročal sodr. Straus. Pojasnil je najprvo zahteve rudarjev, ki so bile stavljene že dne 21. marca t. l. Potem je prebral odgovor, ki ga je dalo rudniško ravnateljstvo z dne 4. aprila t. l. na stavljene resolucije. Rudniško ravnateljstvo obljubljuje v svojem odgovoru, da se nekatere zahteve takoj uresničijo, nekatere pa je mogoče šele tekom meseca septembra uresničiti, nakatere pa trdovratno zanika. Ker se pa vidi, da so obljube ostale le na papirju, treba je, da jih ponovimo. Posebno pereče je zahteva po izpopolnitvi rudniške deklishe šole, ki jo delavstvo ne sme popustiti niti za las. (Splošno odobravanje.) Govornik kritizira postopanje v to poklicanih činiteljev, ki bi lahko za šolo, ki je zelo polovičarska in zanemarjena, veliko storili. Ali še poštenega odgovora na te zahteve nam rudniško ravnateljstvo ne da, dasi se je srebro v tekočem letu znatno podražilo, vsled česar bo letos večji

dobiček. Če se pa gre za postranske namene, ki jih imajo v Idriji naseljene Uršulinke, ima ministrstvo takoj 26 000 K; redovnice pa poleg tega zahtevajo še mesečno 4 do 5 K povrhu za šolske potrebščine od učenke. C. kr. erar se izgovarja, da šola ne pripada njemu, da jo odda v najbližjem času deželi, če je to res, je še tem večja dolžnost erarja, da izroči šolo v vseh ozrih popolno iz rok. Svota za prizidek šole je že davno v proračunu, naj se toraj šola izpopolni. Nato predlaga sodr. Straus od komisije sestavljeno sledečo resolucijo:

Rudarji, zborujoči na javnem shodu dne 22. septembra t. l. ponavljajo enoglasno zahteve, stavljene v resoluciji z dne 21. marca t. l., ki se do danes še niso uresničile, in sicer: 1) glede specielnih razmer pri rudniku: a) da se odpravi v smislu zahteve, stavljene v resoluciji z dne 21. marca t. l., decela dvojno vožnjo v jami; b) da se v smislu odgovora, danega od c. kr. rud. ravnateljstva z dne 4. aprila t. l., uresniči tekom meseca septembra napeljavo stalnega vodovoda za pitno vodo v Jožefovi jami; c) da se zahteve v točki 4., stavljene v resoluciji 21. marca t. l., glede

dobave namesto 7 metrov 10 metrov drv na leto za vse k rudniku, oziroma bratovski skladnici spadajoče rudarje, provizioniste, vdove in sirote ter za one, ki so v novem normalu, sorazmerno uresničeni. 2.) glede rudarsko-šolskih razmer zahteva shod: a) da c. kr. rudniško ravnateljstvo določi potrebno svoto za knjige in prostor ter takoj otvori provizorično pouk osmega razreda s sedanjimi učnimi močmi, dokler se osmi razred definitivno ne dovoli; b) shod protestira proti temu, da bi se dovolilo od c. kr. rudniškega ravnateljstva, oziroma ministristva knjige, prostor ali honorar za privatni pouk, ki so ga otvorile Uršulinke proti osmemu razredu na c. kr. rudniški šoli; c) shod se pa tudi izreka proti podeželjenju ljudske šole, in sicer zato, ker sedanji deželni zastopi ne predstavljajo niti celote naroda niti vseh narodnih slojev. Obenem se izreka shod tudi za posvelno šolo proti redovniški iz načelnih in stvarnih ozirov; d) shod zahteva, da se na resolucijo z dne 21. marca t. l. glede izpopolnitve rudniške deklishe šole ter regulacije učiteljskih plač najpozneje tekom enega meseca definitivno odgovori. Krajevni delavski odbor pa se nalaga, da tekom šestih dni predloži sprejeto resolucijo rudniškemu ravnateljstvu.

Nato je raztolmačil podrobnejše še sodrug A. Kristan ljudsko-šolske razmere na sploh ter izrekel obžalovanje, da najuglednejši krogi, ki so navidezno zelo napredni, dajejo prvi svoje hčere redovnicam v pouk. Priporočal je, da se resolucija soglasno sprejme ter da se v slučaju neugodnega odgovora resnejše nastopi. (Splošno odobravanje.) Predsednik T. Brus da resolucijo na glasovanje. Soglasno sprejeto. K 2) točki pripomni sod. Straus, da se otvori 23. m. m. kranjski deželni zbor, da ima važni dnevni red o katerem upa, da bode poročal sodr. A. Kristan. Sodrug A. Kristan prevzame nato besedo ter v poljudnem in temeljitem govoru pokaže na sedanje razmere v deželi. Obrazloži pomen deželne banke, premembe volilnega reda za občine in deželo ter preide na nesmiselno postopanje kranjskega deželnega odbora napram idrijski občini ter stavi končno v sprejetje sledeče naloge, ki jih ima zastopati poslanec Idrije v dež. zboru: 1.) Da se izpremeni občinski volilni red v smislu splošne volilne pravice po proporcionalnem sistemu. 2. Naj se prav v tem smislu reformira sedanji deželni

volilni red. 3. Da se vprašanje prezidave hiše št. 509 spravi v razpravo v dež. zboru ter konečno vendar enkrat reši. 4. Da se zaradi regulacije Nikave interpelira, ker je bilo že pri zadnjem zasedanju to vprašanje rešeno, ali se še ni z delom pričelo. Ti predlogi so bili enoglasno sprejeti. Končno pove še sodr. Straus mnenje referenta in dež. odbornika dr. Pegana glede prezidave javne čitalnice ter dokaže, da je to vprašanje po Peganovem mnenju, ki ga je sam izrazil proti deputaciji treh občinskih mož, odvisno od klerikalcev v Idriji samih. Ti pa so zopet izjavili, da Osvald v to ne privoli. S tem je bil lep shod končan.

Volilci sp. Idrijske občine, pozor! Volitve v naš občinski zastop se vsrjšo v kratkem. Dolžnost vseh volilcev, ki spadajo v III. volilni razred, je, da volijo može, ki Vam jih priporoča socialno-demokratska stranka kot stranka delavskih slojev. Razmere v naši občini so gnale: možje, ki sedijo danes v občinskem zastopu, ne razumejo več potreb, ki jih potrebujejo občinarji. Kdor hoče torej, da pridejo možje opozicije, ki je v občini nujno potrebna, voli naj na dan volitve za III. razred sledeče kandidate: Anton Carl, rudar in posestnik v Sp. Idriji, Franc Sever, rudar in posestnik na Marofu, Peter Strgulc, rudar in posestnik v Spodnji Idriji, Leopold Kokolj, posestnik v Sp. Kanomlju. Namestnika pa: Jože Polanc, rudar v pokoju in posestnik v Sp. Idriji, Valentin Velikajne, mizar in posestnik v Sp. Idriji.

Javni rudarski shod se vsrši dne 9 t. m., to je, v soboto ob 8. uri zvečer v pivarni pri «Črnem orlu» v Idriji z dnevnim redom: 1. Poročilo komisije za premenbo pravil brat. skladnice v smislu proračuna matematične bilance. 2. Sklepi k prvi točki. 3. Slučajnosti. Dolžnost vseh rudarjev je, da se tega shoda do zadnjega vsi udeležijo!

Čudna deputacija. Pretečeni mesec so se zbrali v Sp. Idriji trije možje — obč. odborniki! — dva se imenujeta po novem krščanskem naziranju «orla», na čelu jima je bil liberalcec, župan Kenda. Ta deputacija je šla k dekanu Arku s prošnjo, naj jim izposluje pri škofu Bonaventuri, da bo imenovan stalnim župnikom v Sp. Idriji sedanji kaplan, drugače je namreč čukarija v Sp. Idriji v nevarnosti. Pa naj še kdo reče, da ni to občinski zastop, ki zasluži, da se ga pri prahodnih volitvah zopet voli, ker tako zvesto skrbi za povzdigo čuka-

rije, bolj kot pa za razširjenje ljudsko šolskega pouka.

Z Jesenic.

Konsumno društvo za Jesenice in okolico je 15. septembra otvorilo prvo svojo prodajalno na Grobljah v hiši Mencingerja. Z dosedanjim uspehom smo zelo zadovoljni. Člani trumoma pristopajo. Kmalu jih bo že dvesto. Cene odgovarjajo v vsakem oziru konkurenci. Prav tako kakovost blaga in pa postrežba. Marsikaj seve še ni tako kakor bi odbor želel, ali pomisliti je treba, da smo šele začeli, da še pripravljamo marsikaj, kar popreje nismo opazili, da je potreba. Upamo pa, da v homo par mesecih v vsakem oziru vsakomu postregli, kakor si bo le želel. Opozarjamo vso jeseniško delavstvo, naj pristopijo vsi do zadnjega v naše društvo, kajti čim več nas bo, tem ceneje se bo dajalo in tem boljše blago bo. Delež znaša 50 kron, ki se vplaca bodisi takoj, bodisi v obrokih. Pristopnina je ena krona, ki se vloži takoj. Pristopa se v prodajalni. Zglasi se pa pristop lahko pri vsakem odborniku.

V svoji onemogli jezi misli katoliški dopisnik jeseniških novic v «Slovenca» zatajiti in blatiti shod svobodomislecev. Pravi, da je bilo samo 15 oseb navzočih. Kajne, cenjeni udeleženci shoda, kakšna impertinentna laž je to? Udeležencev je bilo na shodu ravno okrog 100. Svobodomisleci so popolnoma zadovoljni z uspehom. Najlepši odgovor bo ta, da dobijo več sto števil «Svobodne Misli», in je razširijo med mladino. Vspoh ne izostane.

Žene je nagnal na shod Marijine družbe župnik Štubic ob dnevu svobodomiselnega shoda Hujskal je: žene, gospodinjice, odpovejte stanovanje svobodomislecem, spodite tiste neverneže, ki jih imate na hrani. Gospod župnik: Kje je svoboda mišljenja. Ali je tako učil Kristus?

Ne liberalci, ne socialni demokratje, ampak svobodomisleci, to so sovražniki vere in cerkve, tako se je odrezal modri mož. Mi pa vemo, da so bili socialni demokratje na Jesenicah pred par leti od katoliške strani največji antekristi. Tudi svobodomislecev se bo treba navaditi.

Teater so začeli zopet igrati v Katoliškem domu. Dekleta, ki bi se morale vaditi gospodinjstva, bodo zopet celo zimo ticala v Katoliškem domu. Ubogi starši! Druzega novega ni bilo nič pri prvi predstavi kakor to, da bi bil kmalu pogorel cel ajmoht. Eksplozija je nastala za odrom. Komaj

so pogasili. Neki Cundrer si je opekel vso roko. Važno pa je tudi to, da je vloga Kristusa igrala oseba, ki jo bo, kakor čujemo, državni pravdnik zagrabil za vrat, zaradi bogokletstva. Čudno se nam zdi, kako dopusti gerent ali glavarstvo take igre, ki so nevarne, da cela vas pogori.

Gnusi se človeku, ko gleda, kako dela slavna jeseniška policija z ljudmi. Ljudje se kar zgražajo. Videli smo prizor, ko sta policista vlekla nekega neznanca za noge po blatu, butajoč z glavo po blatu in kamenju, dasiravno je prosil, da pojde sam. Praksa na Jesenicah je pač taka, naprej ga tako zdelati, da obleži, potem ga je pa lahko spraviti v zapor.

Ker ljudje vedno povprašujejo, kdo se vedno tako laže v jeseniških novicah «Slovenca», bodi radovednežem povedano. To je nekdanji svobodomiseln student, kaplan Kogej, od katerega imajo tudi Jesenice iz prejšnjih let shranjen lep in poučljiv dogodek. Če ne bo pisal resnice, pridemo na dan s temeljitim komentarjem, da mu bo res za «scagat». Razumete?

Iz Tržiča.

Tržič. V «Slovenca» beremo, da je dr. Krek na Glincah v nedeljo 26. t. m. blagoslovil katoliški konsum, ki naj bo konkurenca glinški prodajalci «Kons. društva za Ljubljano in okolico». Ponižno vprašamo zato «Slovenca», ali misli, da bo Krekov blagoslov kaj pomagal? Pri nas v Tržiču je klerikalni konsum s filialo v Križih žalostno pogorel kljub — blagoslovom Krekovim! Papov je bil blagoslovljen — vse blagoslovljeno — in se laj, jerum, jerum! — Glinčanje! Pozor! Po našem mnenju je za Vas le prodajalna «Konsumnega društva za Ljubljano in okolico».

Iz Tržiča. Klerikalno konsumno društvo pri nas je propadlo. Tudi se ni drugega pričakovati moglo, kajti klerikalcem je skrb za ljudstvo zadnje. Prvo pa seveda skrb zase! Tako n. pr. ne snujejo nikjer konsumnih društev radi njihovega namena: «pomagati konsumentom v boju za obstanek», ampak pri snovanju teh prekorištnih društev imajo povsod le svoje osebne, oz. politiške cilje pred očmi. Jasen dokaz za to trditev je pač Tržič. Konsumno društvo so osnovali, s tem pa je bilo delo končano! Potem so pustili vsemogočnemu Papovu, da je delal, kar je hotel... In danes je konec! — Z ozirom na vse to se je vršil v nedeljo 26. m. m. shod v Tržiču, ki so se ga udeležili člani vseh

tukajšnjih strokovnih organizacij (čevljarске, predilniške in strojarске). Po poročilu sodr. Antona Kristana iz Ljubljane, ki se je v svojem poučnem govoru ozrl na razmere v Tržiču, na klerikalne namene združništva vobče ter na pravi namen konsumnih društev, se je soglasno sklenilo: ustanoviti konsumno društvo za Tržič in okolico. Izvolil se je tozalevni pripravljalni odbor, v kateri je vsaka organizacija poslala svoje zastopnike. Med čevljarji bodo nabrali člane ter pobirali deleže i. t. d. sodrug. Mikič, Bukovnik, Erlih, Špendal, med predilničarji sodr. Jazbec, Lenartek, Marič, Mizlikar in Ržek, med strojarji sodr. Hafner in Oblak. Za načelnika si je pripravljalni odbor izvolil sodr. Jožeta Bukovnika, za namestnika sodr. Lenarteka. — Pristopna se je določila na 1 K; delež 30 K. — Začetek je s tem storjen. Sedaj pa na delo! Dobremu delu morajo slediti uspehi. Uspehi Idričanov, Zgorčanov, Jeseničanov in drugih naj nas pa navdajajo s potrebno navdušenostjo!

Iz Zagorja.

Zagorske občinske volitve. Zagorje ob Savi, 29. septembra Kakor smo že poročali, sta se združili obe meščanski stranki pri občinskih volitvah. Isti liberalni voditelji, ki so pri zadnji birmi trobili na piščalke in pljuvali, ko se je peljal škof Jeglič iz Zagorja, kakor tudi tisti župnik, ki jih je smatral takrat za divjake, so volili sedaj skupno odbornike. Izvoljeni sta od socialnih demokratov Jakob Krajssek s 120 in Čobal s 118 glasovi, v manjšini so pa ostali socialni demokratje: Razboršek Alojz s 118, Galle Jože s 118, Repovš Jožef s 114 in Franjo Sitter s 112 glasovi. Od kompromisne liste liberalcev in klerikalcev so izvoljeni: Bajcer Ivan s 121, Flisek Karol s 120, Šikovec Jožef s 123 in Medved Martin s 125 glasovi, v manjšini sta ostala: Lamper Štefan s 118 in Koprive Tomo s 118 glasovi. Čobal je bil po zrebanju izvoljen med tistimi petimi, ki imajo enako po 118 glasov. Če se pomisli, s kakšnim terorizmom so delali nasprotniki ves čas med volitvami, se mora smatrati izid volitve za jako časten. Natančnejše poročilo objavimo v prihodnji številki.

S Štajerskega.

Hrastnik. V nedeljo, dne 19 septembra se je vršil pri nas prav dobro obiskan shod. Poročal je sodr. Kocmur iz Ljubljane. Govornik je v

svojem govoru prav dobro ožigosal meščanske stranke, tako nemške kakor slovenske. Zaključno besedo je imel sodr. Malovrh. Po shodu se je vpisalo 20 rudarjev v rudarsko organizacijo. Pričakovati je, da se bodo tukajšnji rudarji vendar zbudili iz spanja ter da bodo pristopili v veliki večini k svoji bojovni organizaciji. Sploh je opaziti nekoliko več zanimanja za strokovno organizacijo kakor tudi za konsumno društvo. In tako je prav. Delavec spada v delavsko organizacijo in se ne sme pustiti zapeljati od raznih meščanskih strank.

Razmere pri tukajšnjem rudniku postajajo od dne do dne bolj neznosne. Plače so take, da menda na celem svetu ne dobimo podobnih. Plača za kopače od 2—3 K je nekaj čisto navadnega. Veliko družinskih očetov je, ki niso že videli precej let nobenega denarja. Lahko se reče, da se že pri marsikateri družini lakota poraja. Kajti čisto umevno je, da ako zasluži oče 2-30 K dnevno ter ima preživeti 6 do 8 otrok, potem si vsakdo lahko misli, kako taka družina živi pri tej draginji. Marsikatero mater srce boli, ako otročiči zahtevajo kos kruha, a ona jim ga dati ne more. Večinoma isti reveži kupujejo pri rudarskem konsumnem društvu. Kakor hitro je 60 K dolžan, potem pa ne dobi nič več. Vodstvo rudnika se pa ne zmeni za lačne otročiče, ki zahtevajo kruha. Da bode ta revščina ljudi spravila v obup, je čisto gotovo, ako se stanje ne izboljša. Seveda gospodom pri rudniku se itak dobro godi, oni ne čutijo draginje, njih otroci imajo kruha dovolj. Radovedni smo pa, kako bi oni živeli s 60 kronicami. Gospod Drolc pa tako pametno razdeli akord, da na onih krajih, kjer je trdo kakor skala, ali pa na onih, kjer se z motiko lahko koplje, ali pa naj je vroče ali hladno, dá akord ravnokatšen kakor drugje. On menda misli, če so pri peku trde in mehke zemlje vse po 4 vinarje naj bo še tako pri rudniku. Mi mislimo, gospod Drolc, da je med zemljo in premogom vendar razloček? Koliko trpijo rudarji s spravljanjem lesa, je nepopisno. Velikokrat preteče cel šiht, predno se more les spraviti na kraj, kjer se dela. Rudar mora sam iti po njega na dan in ga spravljati vkup. Ali bi ne bilo bolj pametno tako, kakor je pri drugih rudnikih, da so nalašč zato partije, katere les do „holčshahta“ spravijo. Ampak pri nas ne vedo tega, koliko časa rudar zamudi s tem delom. Tudi pri akordu se tega ne

upošteva. Rudarji-trpini, za vas je samo ena pot odprta: Vi vidite, da vodstvo rudnika nima z vami nikakšnega usmiljenja za vas je edina rešitev iz tega neznosnega položaja ta, da se izjedinite, da se združite ter da pristopite k svoji bojni organizaciji, kajti posamezni nič ne velja, samo v združenju je moč. Torej, rudarji, na delo!

Ker je naše „Konsumno društvo rudarjev“ začelo dobro vspevati in člani vedno pristopajo, ni marsikaterim našim trgovcem povšeč Eden izmed tistih nezadovoljnežev je tudi gosp. **Bauerheim**. Ta gospod namreč agitira okolu steklarjev, da pojde konsum „na psa“, da ni nobenega reda, da je tako drago tamkaj i. t. d. V dokaz, da to ni res, hočemo navesti samo par slučajev. Petrolej stane pri nas liter 28 vinarjev, pri Bauerheimu 36 vin, svinjska mast 1 92 K, pri B. 2 50 K, moka št. 4 pri nas 47 vin., pri B. 52 vin.; torej gosp. Bauerheim, kdo pa je vendar dražji? Delavci bodo kmalu spoznali moč konsumnega društva ter bodo sodili. Delavci, bodite možje ter kupujte svoje potrebščine v lastnem zavodu. Toliko za danes.

Rudarjem v Hrastniku naznanjamo, da bodemo v kratkem ustanovili podružnico rudarjev. Sodrugi, pristopite k organizaciji ter pomagajte skupno za izboljšanje razmer. Tudi se tem potom naznanja, da imamo vsako soboto zvečer diskuzijo. Prosimo, da se teh udeleži vsak zaveden rudar.

Odbor.

Trbovlje V nedeljo, dne 10. oktobra 1909 ob treh popoldne se vrši v gostilni g. Jakoba Božiča v Trbovljah ustanovni občni zbor zadruge „Delavski Dom“ z dnevnim redom: 1. Čitanje in odobritev zadružnih pravil; 2. volitev načelnikstva; 3. volitev nadzorništva; 4. raznoterosti. Člane se opozarja, naj pridejo vsi!

Trbovlje. Občno konsumno društvo prav lepo vspeva. Vendar bi bilo želeli, da bi se rudarji in drugi trboveljski delavci še bolj brigali za svojo konsumno prodajalno, nego se doslej. Naša prodajalna bi morala biti ena prvih, takorekoč najmočnejša v Trbovljah! Na delo, delavci, da si napravimo svoje Občno konsumno društvo tako močno kot mora biti.

Vsem delavcem se naznanja, da so brošure „Delavske tiskovne družbe“ dobiti pri sodrugu Ign. Sitterju v Trbovljah. Tudi na „Naprej“ se lahko pri njem naroči vsakdo, kdor ga še nima.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,

izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: **Franckovem: kavnem pridatku z milinčkom,** iz zagrebske tovarne.

Svoji k svojim!

Vsem delavcem in delavkam občine Moste in drugod se priporočam za vsa dela, ki spadajo v čevjarsko stroko. Vsak bo pri meni prav izborno postrežen; delam solidno in po zmerni ceni.

Franco Pipan

čevjarski mojster

Moste pri Ljubljani.

Delavci! Čitatelji!

Podprajte tvrdke,

ki se priporočajo

: v „Napreju“.

10 zapovedi za zdravnike

24—20

:: Izbno tiskane, vrošnje pošiljne pristo in zastavi ::
lekarinar Trnkoczy v Ljubljani.
Dobijo se tudi osebno v njegovih lekarni.

Pozor!

Kdor želi imeti dobro uro, naj jo zahteva z znamko „Union“ ker te ure so najbolj trpežne in natančne, 4 dobe se pri:

19—14

Fr. Čuden
 urar in trgovec v Ljubljani
 delničar in zastopnik švicarskih
 tovarn „Union“ v Bielju in
 Genovi.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.?

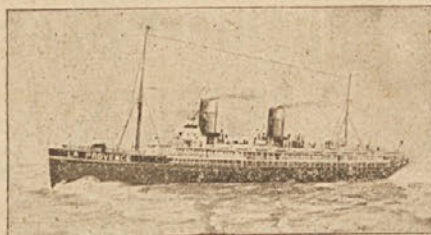
Edinole pri:

12—2

FR. STUPICA

v Ljubljani * Mar. Terezije cesta
 šte. 1 :: Valvazorjev trg šte. 6

in zakaj? Zato, ker so dotični stroji iz najboljših tovarn sveta, najboljše sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

Samo 6 dni!

Ed. Šmarda

12—2

potovalna pisarna
 v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 18.

Francoska linija Havre-
 New-York samo 6 dni!

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana

Prešernove ulice šte. 9

12—1

priporočata v največji izbiiri po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za dečke, obleke za otroke, površnike za gospode in dečke, žakete za dame, paletu za dame, plašče za dekllice.

ANTON BAJEC * umetni in trgovski vrtnar

v Ljubljani :: Pod trančo 24-21

:: Cvetlični salon, izdeluje šopke, vence s trakovi. ::

Vrtnarija na Karlovski c. 2. - Zunanja naročila točna.

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znakom: »Tri jelke«. — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.**Največja izbira je samo v „Angleškem skladišču oblek“****Ljubljana, Mestni trg št. 5**

Čez 3000 kom. jesenske in zimske obleke za gospode in dečke od K 10 — višje, nad 1000 kom. površnikov in raglanov od K 12 — višje, čez 3000 pelerin od K 8 — višje, nad 15.000 komadov najnovejše konfekcije za dame in deklice kakor jopice, paletoti, mantilje, pelerine, kostume, krila in bluže.

Odjemalci na debelo dobijo znaten popust in sicer: Double pelerine ali iz lodna od K 6-40 — višje, plišaste jopice od K 10 — višje, lodnasti klobuki za dečke 1 det. od K 18 — višje, lodnasti klobuki za gospode 1 det. od K 24 — višje, plišasti klobuki 1 det. od K 60 naprej.**O. Bernatovič.**

Čevljarški mojster

Ivan Gačnik**Rožna dolina, obč. Vič**

se priporoča vsem delavcem in delavkam občine Vič in drugod za vsa dela, ki spadajo v čevljarstvo stroko. Vsak bo pri meni prav izborno postrežen.

Delam solidno in po zmerni ceni.

Krasne jesenske novosti

priporoča

24-15

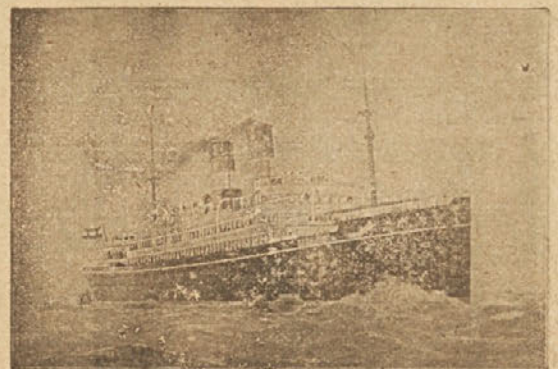
prva in edina slovenska modna trgovina za gospode

Engelbert Skušek**LJUBLJANA**

Mestni trg šte. 19.

Najnovejši in najhitrejši brzoparnik Martha Washington

24-13 vozi čez Ocean samo 6 dni.

Austro - Amerikana :**TRST**New - York
New - Orleans
Buenos Ayres
Argentina
Rio di Janeiro.

- Vozne liste za potnike in izseljence prodaja:

SIMON KMETETZ

Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.